

BÜEFAD

BARTIN ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DERGİSİ

Uluslararası Hakemli Dergi

XIV. Uluslararası Katılımlı Sınıf
Öğretmenliği Eğitimi
Sempozyumu Özel Sayısı
(21-23 Mayıs 2015, Bartın/TÜRKİYE)

*Special Issue on XIV. International
Participation Symposium of
Primary School Teacher Education
(21-23 May, 2015 - Bartın, TURKEY)*

BARTIN UNIVERSITY
JOURNAL
OF FACULTY OF
EDUCATION
International Refereed Journal

ISSN 1308-7177

BARTIN ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM FAKÜLTESİ DERGİSİ

BARTIN UNIVERSITY JOURNAL OF FACULTY OF EDUCATION

ISSN:1308-7177

ULUSLARARASI HAKEMLİ DERGİ / INTERNATIONAL REFEREED JOURNAL

XIV. Uluslararası Katılımlı Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu (21-23 Mayıs 2015) Özel Sayısı

Special Issue on XIV. International Participation Symposium of Primary School Teacher Education (21-23 May, 2015)

Sahibi

Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Adına
Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ (Dekan)

Editör

Yrd. Doç. Dr. Sedat BALLYEMEZ

Editör Yardımcısı

Arş. Gör. Dr. Gamze YAVUZ KONOKMAN

Alan Editörleri

Prof. Dr. Çetin SEMERCİ
Doç. Dr. Necati HIRÇA
Doç. Dr. Nuriye SEMERCİ
Yrd. Doç. Dr. Ayşe Derya IŞIK
Yrd. Doç. Dr. Ayla ÇETİN DİNDAR
Yrd. Doç. Dr. F. Gizem KARAOĞLAN YILMAZ
Yrd. Doç. Dr. Gülsün ŞAHAN
Yrd. Doç. Dr. Harun ER
Yrd. Doç. Dr. Neslihan USTA
Yrd. Doç. Dr. Sinem TARHAN
Yrd. Doç. Dr. Süleyman Erkam SULAK
Yrd. Doç. Dr. Süreyya GENÇ
Yrd. Doç. Dr. Yılmaz KARA

Yabancı Dil Sorumlusu

Yrd. Doç. Dr. Özge GÜN

Yayına Hazırlık

Arş. Gör. Arzu ÇEVİK
Arş. Gör. Ömer KEMİKSİZ

Sekretarya

Arş. Gör. Hasan Basri KANSIZOĞLU

Teknik Sorumlular

Yrd. Doç. Dr. Ramazan YILMAZ
Arş. Gör. Barış ÇUKURBAŞI

İletişim

Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi
74100 BARTIN – TÜRKİYE
e-posta: bufad@bartin.edu.tr
Tel: +90 378 223 54 59

Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (BÜFAD), yılda iki kez yayımlanan uluslararası hakemli bir dergidir. Yazıların sorumluluğu, yazarlarına aittir.

Owner

On Behalf of Bartın University Faculty of Education
Prof. Firdevs GUNES (Dean)

Editor

Asst. Prof. Sedat BALLYEMEZ

Editor Assistant

RA. Gamze YAVUZ KONOKMAN

Field Editors

Prof. Cetin SEMERCI
Assoc. Prof. Necati HIRCA
Assoc. Prof. Nuriye SEMERCI
Asst. Prof. Ayse Derya ISIK
Asst. Prof. Ayla CETIN DINDAR
Asst. Prof. F. Gizem KARAOGLAN YILMAZ
Asst. Prof. Gulsun SAHAN
Asst. Prof. Harun ER
Asst. Prof. Neslihan USTA
Asst. Prof. Sinem TARHAN
Asst. Prof. Suleyman Erkam SULAK
Asst. Prof. Sureyya GENC
Asst. Prof. Yilmaz KARA

Foreign Language Specialist

Asst. Prof. Ozge GUN

Preparing for Publication

RA. Arzu CEVIK
RA. Omer KEMIKSIZ

Secretary

RA. Hasan Basri KANSIZOGLU

Technical Assistants

Asst. Prof. Ramazan YILMAZ
RA. Baris CUKURBAS

Contact

Bartın University Faculty of Education
74100 BARTIN – TURKEY
e-mail: bufad@bartin.edu.tr
Tel: +90 378 223 54 59

Bartın University Journal of Faculty of Education (BUJFED) is a international refereed journal that is published two times a year. The responsibility lies with the authors of papers.

Kapak: Arş. Gör. Barış ÇUKURBAŞI – Öğr. Gör. Hüseyin UYSAL

Dizin / İndeks

ULAKBİM Sosyal ve Beşeri Bilimler Veri Tabanı, EBSCOHOST, Index Copernicus, Proquest Education Journals Database, Modern Language Association, Citefactor, The Directory of Research Journal Indexing, Open Academic Journal Index, Ulrich's Periodicals Directory

SEMPOZYUM BİLİM KURULU / SYMPOSIUM SCIENTIFIC COMMITTEE

- Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ (Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Ahmet SABAN (Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi)
Prof. Dr. Ali AZAR (Bülent Ecevit Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Ali Rıza AKDENİZ (Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Asuman Seda SARACALOĞLU (Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Prof. Dr. Ayfer KOCABAŞ (Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi)
Prof. Dr. B. Ünal İBRET (Kastamonu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Burhanettin DÖNMEZ (İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Cemil ÖZTÜRK (Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi)
Prof. Dr. Çetin SEMERCİ (Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Prof. Dr. Cevat CELEP (Kocaeli Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Firdevs KARAHAN (Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Hayati AKYOL (Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. İbrahim BİLGİN (Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. İsa KORKMAZ (Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi)
Prof. Dr. M. Dursun ERDEM (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Mehmet BAHAR (Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Mehmet Engin DENİZ (Düzce Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Mehmet GÜLTEKİN (Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Prof. Dr. Mehmet KÜÇÜK (R. Tayyip Erdoğan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Mehmet KUTLU (Kırıkkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Mimar TÜRKKAHRAMAN (Akdeniz Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Murat ALTUN (Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Mustafa ERGÜN (Afyon Kocatepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Prof. Dr. Mustafa SAFRAN (Öğretmen Yetiştirme Grubu Yürütücüsü / Gazi Üniversitesi)
Prof. Dr. Mustafa Volkan COŞKUN (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Ramazan SEVER (Giresun Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Prof. Dr. Rifat ÇOLAK (Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Salih ÇEPNİ (Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Prof. Dr. Sebahattin ARIBAŞ (Adıyaman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Sefer ADA (Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi)
Prof. Dr. Selahattin TURAN (Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Selma YEL (Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi)
Doç. Dr. Ali MEYDAN (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Doç. Dr. Ayfer ŞAHİN (Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Doç. Dr. Bekir BULUÇ (Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi)
Doç. Dr. Çavuş ŞAHİN (Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Doç. Dr. Emre ÜNAL (Niğde Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Doç. Dr. Erol DURAN (Uşak Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Doç. Dr. Fatma Susar KIRMIZI (Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Doç. Dr. Kasım YILDIRIM (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Doç. Dr. Mehmet TURAN (Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Doç. Dr. Muammer YILMAZ (Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Doç. Dr. Mustafa ULUSOY (Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi)
Doç. Dr. Necati HIRÇA (Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Doç. Dr. Nil DUBAN (Afyon Kocatepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Doç. Dr. Nuriye SEMERCİ (Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi)

Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi - Bartın University Journal of Faculty of Education
XIV. Uluslararası Katılımlı Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu (21-23 Mayıs 2015) Özel Sayısı
Special Issue on XIV. International Participation Symposium of Primary School Teacher Education (May 21-23, 2015)

Doç. Dr. Sabri SİDEKLİ (Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Doç. Dr. Turan TEMUR (Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Yrd. Doç. Dr. Gülhiz PİLTEN (Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi)
Yrd. Doç. Dr. Kemal KÖKSAL (Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi)
Yrd. Doç. Dr. Oğuzhan KURU (Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Yrd. Doç. Dr. Yalçın BAY (Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi)
Yrd. Doç. Dr. Yasemin KUŞDEMİR (Kırıkkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi)

ÇAĞRILI KONUŞMACILAR / INVITED SPEAKERS

Prof. Dr. Doug HARTMAN Michigan State University
Dr. Jodene FINE Michigan State University
Prof. Dr. Kamil ÖZERK Oslo University

SEMPOZYUM DÜZENLEME KURULU / SYMPOSIUM ORGANIZING COMMITTEE

Doç. Dr. Muammer YILMAZ (Düzenleme Kurulu Başkanı)
Yrd. Doç. Dr. Süleyman Erkam SULAK
Yrd. Doç. Dr. Yılmaz KARA
Yrd. Doç. Dr. F. Gizem KARAOĞLAN YILMAZ
Yrd. Doç. Dr. Sedat BALYEMEZ
Yrd. Doç. Dr. Süreyya GENÇ
Yrd. Doç. Dr. Ayşegül TURAL
Yrd. Doç. Dr. Harun ER
Yrd. Doç. Dr. Umut SARAÇ
Yrd. Doç. Dr. Özge GÜN
Yrd. Doç. Dr. Ayşe Derya IŞIK
Yrd. Doç. Dr. Ayşe ELİÜŞÜK
Yrd. Doç. Dr. Ayla ÇETİN DİNDAR
Yrd. Doç. Dr. Burçin GÖKKURT
Yrd. Doç. Dr. Cemal TOSUN
Yrd. Doç. Dr. Fatma ÜNAL
Yrd. Doç. Dr. Gülsün ŞAHAN
Yrd. Doç. Dr. Neslihan USTA
Yrd. Doç. Dr. Ramazan YILMAZ
Yrd. Doç. Dr. Seçil Eda KARTAL
Yrd. Doç. Dr. Sema SULAK
Öğr. Gör. Hüseyin UYSAL
Öğr. Gör. Övgü ÖZPARLAK
Öğr. Gör. Reha SARIKAYA
Arş. Gör. Ahmet Volkan YÜZÜAK
Arş. Gör. Arzu ÇEVİK
Arş. Gör. Barış ÇUKURBAŞI
Arş. Gör. Bekir GÜLER
Arş. Gör. Davut GÜREL
Arş. Gör. Eda AKDOĞDU
Arş. Gör. Eda ÇÜRÜKVELİOĞLU
Arş. Gör. Ensar AYDIN
Arş. Gör. Fatih TAŞ
Arş. Gör. Hasan Basri KANSIZOĞLU
Arş. Gör. İbrahim ÇELİK
Arş. Gör. Murat TEKİROĞLU

Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi - Bartın University Journal of Faculty of Education
XIV. Uluslararası Katılımlı Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu (21-23 Mayıs 2015) Özel Sayısı
Special Issue on XIV. International Participation Symposium of Primary School Teacher Education (May 21-23, 2015)

Arş. Gör. Ömer KEMİKSİZ
Arş. Gör. Tuğba UYGUN
Arş. Gör. Yasemin BÜYÜKŞAHİN

ÖNEMLİ TARİHLER/ IMPORTANT DATES

Bildiri Özeti Son Gönderme Tarihi <i>01 Ekim 2014 - 10 Nisan 2015</i>	Abstract Submission <i>October 01, 2014 – April 10, 2015</i>
Kabul Edilen Bildirilerin İlanı <i>12 Nisan 2015</i>	Notification of Acceptance <i>April 12, 2015</i>
Erken Kayıt Son Tarih <i>17 Nisan 2015</i>	Early Registration Deadline <i>April 17, 2015</i>
Tam Metin Son Gönderme Tarihi <i>15 Haziran 2015</i>	Full Text Submission <i>June 15, 2015</i>
Sempozyuma Kayıt Son Tarih <i>16 Mayıs 2015</i>	Standard Registration Deadline <i>May 16, 2015</i>
Program İlanı <i>18 Mayıs 2015</i>	Notification of Programme <i>May 18, 2015</i>
Sempozyum Tarihi <i>21-23 Mayıs 2015</i>	Symposium <i>May 21-23, 2015</i>
Sempozyum Salonları <i>Bartın Üniversitesi Merkez Kampüsü</i> <i>BARTIN - TÜRKİYE</i>	Symposium Salons <i>The Main Campus of Bartın University</i> <i>BARTIN - TURKEY</i>

SUNUŞ

Değerli Meslektaşlarım,

Bu yıl “**14. Uluslararası Katılımlı Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu (USOS 2015)**” Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi ev sahipliğinde yapılmıştır.

Ülkemizde 1994 yılından bu yana çeşitli eğitim fakülteleri tarafından 13 kez düzenlenen, bilimsel niteliği, eğitsel değeri ve mesleki eğiticiyi yönüyle önemli bir saygınlığa ulaşan bu Sempozyumun 14.sünü **21-23 Mayıs 2015** tarihleri arasında Bartın’da yapmanın büyük gururunu ve heyecanını yaşadık.

Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi olarak öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği dil, zihinsel ve sosyal becerileri geliştirmeleri, eğitim biliminin çağdaş yaklaşım, yöntem ve tekniklerini özümsemeleri ve en önemlisi de 21. yüzyılın becerilerine sahip olmaları üzerinde önemle durmaktayız. Bu anlayışla düzenlediğimiz Sempozyumun amacı, Sınıf Öğretmenliği eğitimine yönelik bilimsel çalışma, uygulama ve deneyimleri paylaşmak, bu alanda çalışan akademisyen, öğretmen ve öğrencileri bir araya getirerek bilimsel ve sosyal etkileşimi üst düzeye çıkarmak, aralarında işbirliği ve eşgüdüm sağlamak, yeni bakış açıları ve çalışma alanları oluşturmaktır.

Sempozyumun bilimsel niteliğini arttırmak için yurt dışından ve yurt içinden alandaki en iyi bilim insanların sempozyuma katılımı sağlanmaya çalışılmıştır. Ayrıca sınıf öğretmenliğinin güncel sorunlarını ayrıntılı olarak tartışmak ve değerlendirmek için gerekli bilimsel ortamlar oluşturulmuştur. Bu kapsamda sempozyumda, davetli bildiriler, konferanslar, paneller, poster sunumları ve atölye çalışmalarına yer verilmiştir. Kısaca bilimsel ve sosyal etkileşimi zengin bir sempozyum gerçekleştirilmiştir. Sempozyum süresince alandaki güncel bilgiler paylaşılmış, tartışılmış, özgün ve yeni fikirlere ulaşılmış ve bu eğitimin tüm paydaşlarının bilgisine sunulmuştur.

Sempozyum sonunda katılımcılar tarafından gönderilen bildiri tam metinleri, yeniden hakem incelemesinden geçirilmiş ve olumlu olarak değerlendirilenler bu özel sayıda yayımlanmıştır.

Geleceğin öğretmenlerini yetiştirme açısından büyük önem taşıyan bu Sempozyuma bildiri, panel, konferans gibi sunumlarla veya dinleyici olarak katılan ve bize destek veren tüm katılımcılara, Fakültemiz adına teşekkür eder, çalışmalarınızda başarılar dilerim.

Saygılarımızla

Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ
Bartın Üniversitesi
Eğitim Fakültesi Dekanı

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ - Yrd. Doç. Dr. Ayşe Derya IŞIK - Arş. Gör. Barış ÇUKURBAŞI Mobil Öğrenme Uygulamalarının Öğretmen Adaylarının Tablet Bilgisayar Kullanma Becerilerine Etkisi <i>The Effect of Mobile Learning Applications Using Tablet Computer Skills of Candidates Teachers</i>	1 - 10
Doi: 10.14686/BUFEFAD.2015USOSOzelsayi13193	
Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ - Arş. Gör. Barış ÇUKURBAŞI - Yrd. Doç. Dr. Ayşe Derya IŞIK Bilgi Teknolojisinden Beyin Teknolojisine: Mobil Öğrenme Projesinin Değerlendirilmesi <i>Evaluation of the from Knowledge Technology to Brain Technology Mobile Learning Project</i>	11 - 18
Doi: 10.14686/BUFEFAD.2015USOSOzelsayi13194	
Doç. Dr. Hakan UŞAKLI Sınıf Öğretmeni Adaylarının İlkokul Öğrencilerine Sosyal Duygusal Öğrenme Becerilerini Tanıtmalarına İlişkin Görüşleri <i>Opinions of Faculty Elementary School Teaching Students on Introducing of Social Emotional Learning to Primary School Students</i>	19 - 31
Doi: 10.14686/BUFEFAD.2015USOSOzelsayi13195	
Doç. Dr. Ayşe MENTİŞ TAŞ - Tuğba Cevriye ÖZKARAL Sosyal Bilgiler 4-5. Sınıf Programı ve Ders Kitaplarının Yer Temelli Eğitim Yaklaşımına Göre Değerlendirilmesi <i>Evaluating the Social Studies Syllabus, and the Textbooks for Grades 4 and 5 According to the Place-Based Education Approach</i>	32 - 43
Doi: 10.14686/BUFEFAD.2015USOSOzelsayi13196	
Doç. Dr. Barış ÇAYCI – Filiz ALTUNKESER Öğretmen Adaylarının Yapılandırmacı Anlayışa Yönelik Tutumları İle Etkililiğine Yönelik Görüşleri <i>Opinions for Efficiency and Attitudes towards Constructivist Approach of Teacher Candidates</i>	44 - 61
Doi: 10.14686/BUFEFAD.2015USOSOzelsayi13197	
Yrd. Doç. Dr. Soner DOĞAN - Hilal ÇALMAŞUR - Duran DEMİR Sınıf Öğretmenlerinin Liderlik Kavramına ve İlkokul Yöneticilerinden Bekledikleri Liderlik Davranışlarına İlişkin Görüşleri <i>Classroom Teachers' Opinions on the Concept of Leadership and Leadership Behaviour They Expect from Primary School Administrators</i>	62 – 73
Doi: 10.14686/BUFEFAD.2015USOSOzelsayi13198	
Yrd. Doç. Dr. Hüseyin ANILAN – Gamze KAYACAN Sınıf Öğretmenlerinin Gözüyle Kaynaştırma Eğitimi Gerçeği <i>The Reality of Inclusive Education through Classroom Teachers</i>	74 - 90
Doi: 10.14686/BUFEFAD.2015USOSOzelsayi13199	
Doç. Dr. Mehmet TURAN – Arş. Gör. Emir Feridun ÇALIŞKAN Organik Oyunlar ve Organik Oyun Alanları <i>Organic Games and Organic Playgrounds</i>	91 - 96
Doi: 10.14686/BUFEFAD.2015USOSOzelsayi13200	
Doç. Dr. Muammer YILMAZ – Ali Murat DARICAN Okumaya Hazıroluşluğun İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Okuma Alışkanlıklarına İlişkin Tutumlarına Etkisi <i>The Effects of Reading Readiness on Primary School 4th Grader's Attitudes about their Reading Habits</i>	97 - 110
Doi: 10.14686/BUFEFAD. 2015USOSOzelsayi13201	
Yrd. Doç. Dr. Mustafa KALE – Serkan DEMİR Birleştirilmiş ve Bağımsız Sınıflarda Öğrenim Gören Öğrencilerin Toplumsal Değer Algılarının Karşılaştırılması <i>The Comparison of Social Value Perceptions of Students in Combined and Individual Classes</i>	111 - 118
Doi: 10.14686/BUFEFAD.2015USOSOzelsayi13202	

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Doç. Dr. İjlal OCAK - Fatma GÜLEÇ ISLAK – Doç. Dr. Gürbüz OCAK İlkokul 4. Sınıf Fen Bilimleri Dersinde Kavram Karikatürü Kullanımının Akademik Başarıya Etkisi <i>The Effect of Using Concept Cartoons on Students' Academic Achievement of the Primary 4th Grade Science Lessons</i>	119 - 132
Doi: 10.14686/BUFEAD.2015USOSOzelsayi13203	
Yrd. Doç. Dr. Ayşe Derya IŞIK – Doç. Dr. Gizem SAYGILI Yaratıcılığı Geliştirme Tekniklerinin Öğrenilmesinin Yaratıcı Düşünme Becerileri Üzerindeki Etkisi <i>The Effect of Learning Creative Development Techniques on the Skills of Creative Thinking</i>	133 - 139
Doi: 10.14686/BUFEAD.2015USOSOzelsayi13204	
Muhammet Ali ÜLKÜDÜR - Serpil DUMAN – Doç. Dr. Ahmet BACANAK Sınıf Öğretmenlerinin Girişimcilik Becerilerinin Okul Müdürlerinin Çalışma Hayatı Üzerine Etkisi <i>The Influence of Primary School Teachers' Entrepreneurship Skills on Their Headmasters' Working Life</i>	140 - 151
Doi: 10.14686/BUFEAD.2015USOSOzelsayi13205	
Doç. Dr. Osman SAMANCI - Ziya UÇAN Sınıf Öğretmeni Adaylarının Sosyal Sorun Çözme Beceri Düzeylerinin İncelenmesi <i>A Research on Classroom Teacher Candidate's Abilities About Solving Social Problems</i>	152 - 162
Doi: 10.14686/BUFEAD.2015USOSOzelsayi13206	
Arş. Gör. Perihan Gülce ÖZKAYA – Umut Can ATAŞ İlkokul Birinci Sınıf Öğrencileri: Öğretmenim Nasıl Yazıyorum? <i>Primary School First Grade Students: Teacher, How Am I Writing?</i>	163 - 169
Doi: 10.14686/BUFEAD.2015USOSOzelsayi13207	
Doç. Dr. Nil DUBAN - Fatma GÜLEÇ ISLAK - Firdevs GÜLEÇ - Seda KONAK – Arzu ÖZTÜRK – Hatice TÜRKEÇ Fen Bilimleri Dersinde Sosyal Ağların Kullanımına İlişkin Öğretmen Görüşleri <i>Teachers' Opinions about the Using of Social Network in Science Course</i>	170 - 182
Doi: 10.14686/BUFEAD.2015USOSOzelsayi13208	
Doç. Dr. Çavuş ŞAHİN – Serdar ARCAGÖK – Derya GİRGİN SARIDAŞ – Doç. Dr. Mehmet Kaan DEMİR Sınıf Öğretmeni Adaylarının Sınıf Öğretmenliği Alan Sınavına Yönelik Görüşleri <i>The Opinions of Prospective Classroom Teachers towards the Field Exam of Classroom Teaching</i>	183 - 194
Doi: 10.14686/BUFEAD.2015USOSOzelsayi13209	
Yrd. Doç. Dr. Perihan ŞARA - Ümran GÜNEY Sınıf ve Branş Öğretmenlerinin İletişim Becerileri Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi: Eşme İlçesi Örneği <i>A Study of Primary and Secondary Teachers' Communicative Skill Levels in Terms of Various Factors: Sample Case Eşme</i>	195 - 205
Doi: 10.14686/BUFEAD.2015USOSOzelsayi13210	
Doç. Dr. Murat AŞICI - Başak İNCE - Semra AKYOL Fen ve Teknoloji Dersinde Bir Öğretim Materyali Olarak Bilgilendirici Kitapların Kullanımı: İlkokul 4. Sınıf Örneği <i>Using Informative Books as A Teaching Material at Science Lessons: The Case of Elementary 4th Grade</i>	206 - 222
Doi: 10.14686/BUFEAD.2015USOSOzelsayi13211	
Doç. Dr. Muammer YILMAZ – Songül AKLAR Planlı Yazma ve Değerlendirme Modelinin İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Kompozisyon Yazma Becerilerine Etkisi <i>The Effect of Planned Writing and Evaluation Model on Enhancing 5th Grade Students' Composition Writing Skills</i>	223 – 234
Doi: 10.14686/BUFEAD.2015USOSOzelsayi13212	
Berat DEMİRTAŞ - Yahya OĞUZ – Doç. Dr. Lütfi ÜREDİ – Doç. Dr. Sait AKBAŞLI Yapılandırmacı Öğrenme Ortamları Değerlendirmesi <i>Constructivist Learning Environment Assessment</i>	235 – 245
Doi: 10.14686/BUFEAD.2015USOSOzelsayi13213	

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Öğrt. Gör. Esra SEVER - Doç Dr. Aysel MEMİŞ – Semra SEVER Pertev Naili Boratav'ın Zaman Zaman İçinde Masal Kitabının Değerler Açısından İncelenmesi <i>Investigating Pertev Naili Boratav's Fairytale Book of "Zaman Zaman İçinde" in Respect of Values</i> Doi: 10.14686/BUFEFAD.2015USOSOzelsayi13214	246 – 263
Doç. Dr. Mehmet TURAN – Öğrt. Gör. Diyaddin ALP – Arş. Gör. Esat YILDIRIM – Turan TURAN – Erol ERDEM – İbrahim CELAYİR – Selçuk KÜPÇÜ – Kübra BABACAN Okuma Uzmanlığına İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Görüşleri <i>Opinions of Class Teachers about Reading Expertise</i> Doi: 10.14686/BUFEFAD.2018USOSOzelsayi13215	264 – 275
Doç. Dr. Muammer YILMAZ – Yadigar ÇAKIR İlköğretim İkinci Kademedeki (6–7. Sınıf) Öğretmen ve Öğrencilerin Bitişik Eğik Yazıya İlişkin Görüşleri <i>Opinions of the Primary Second Stage (6th and 7th Class) Teachers and Students Related to Cursive Italic Handwriting</i> Doi: 10.14686/BUFEFAD.2015USOSOzelsayi13216	276 – 297
Nazan ÖZTÜRK Saygı Değerine İlişkin Öğrenci Görüşleri <i>Students Opinions about Respect Value</i> Doi: 10.14686/BUFEFAD.2015USOSOzelsayi13217	298 – 305
Yrd. Doç. Dr. Süleyman Erkam SULAK – Arş. Gör. Arzu ÇEVİK – Yasemin SÖNMEZ Sınıf Öğretmenlerinin Hikâye Yazma Becerilerinin İncelenmesi <i>Examining the Story Writing Skills of Preservice Primary Teachers</i> Doi: 10.14686/BUFEFAD.2015USOSOzelsayi13218	306 – 317
Arş. Gör. Berfu KIZILASLAN TUNÇER – Gülcan ERDEN Boşluk Doldurma Testlerinin İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Okuduğunu Anlama Düzeylerini Belirlemede Kullanılabilirliği <i>The Utility of Cloze Tests for Primary School 4th Grade Students' Reading Comprehension Level</i> Doi: 10.14686/BUFEFAD.2015USOSOzelsayi13219	318 – 324
Murat ÇAVUŞOĞLU – Doç. Dr. Nuriye SEMERCİ Anne Babaların BİLSEM'e Devam Eden Özel Yetenekli Çocuklarına İlişkin Görüşleri (Bartın İli Örneği) <i>The Opinions of the Parents about Their Children with Special Talents Attending in the Centre of Science and Art (Sample of Bartın Province)</i> Doi: 10.14686/BUFEFAD.2015USOSOzelsayi13220	325 – 335

Doi: 10.14686/BUEFAD.2015USOS0zelsayil3211

Fen ve Teknoloji Dersinde Bir Öğretim Materyali Olarak Bilgilendirici Kitapların Kullanımı: İlkokul 4. Sınıf Örneği*

Doç. Dr. Murat AŞICI, Doç. Dr., Marmara Üniversitesi Eğitim Fakültesi, masici@marmara.edu.tr

Başak İNCE, Doktora Öğrencisi., Marmara Üniversitesi Eğitim Fakültesi, basakince@marun.edu.tr

Semra AKYOL, Doktora Öğrencisi., Marmara Üniversitesi Eğitim Fakültesi, semraakyol050784@gmail.com

Öz: Günümüzde okuryazarlık, dile bağlı iki eylem olan okuma ve yazmanın ötesinde bir kavram olmuştur. Artık, okuryazar denildiğinde, PISA araştırmasında da tanımlanan kişisel hedefleri yakalayan, belirli bir konuda sahip olduğu bilgi ve potansiyeli arttıran, toplumda katılımcı ve yazılı metinleri anlayan, kullanan, yansıtan ve metne ilgi duyan bireyler anlaşılmaktadır. Alan okuryazarlığı, bilinen okuryazarlık becerilerinin tarih, fen, matematik vb. derslere özelleştirilmesi olarak ifade edilmektedir. Alan okuryazarlığı içinde ilgi kitapları (trade books) önemli bir yere ve öneme sahiptir. İlgi kitapları, çocuklara ve genç yetişkinlere hitap eden, zengin bir dille yazılmış, hem kurgusal hem de kurgusal olmayan konular içeren ve etkileyici görsellerle okuyucuları kendine çeken kitaplardır. İlgi kitapları, içerdiği konular ve hitap ettiği yaş düzeyi dikkate alınarak derslerde öğretim materyali olarak kullanılabilir. İlgi kitaplarını ders materyali olarak kullanmak öğrencilerin zorlandığı dersleri daha iyi anlamasını sağlar, aynı zamanda okuma becerilerinin gelişimine katkıda bulunur. Araştırmanın amacı, ilkököl 4. sınıf fen ve teknoloji dersinde ilgi kitaplarının bir türü olan bilgilendirici kitapları kullanmanın, öğrencilerin ders başarısına ve okuryazarlık becerilerine etkisi incelemektir.

Anahtar Kelimeler: Okuryazarlık, Alan Okuryazarlığı, İlgi Kitapları, Bilgilendirici Kitaplar

Using Informative Books as A Teaching Material at Science Lessons: The Case of Elementary 4th Grade

Abstract: Today, literacy has a concept beyond reading and writing. Literacy means, is understanding, using, and reflecting on written texts, in order to achieve one's goals, to develop one's knowledge and potential, and to participate in society. Content area literacy is the privatization of the literacy skills at history, science, math lessons. Trade books are important in content area literacy. Publications in both children's and adolescent literature are often referred as trade books, meaning books written for a general audience. These books may be fiction or nonfiction and are structured as narratives, poetry, exposition or descriptive texts. The integrated content area and trade books have more positive attitudes developing reading skills and learning content area. The aim of the study is, investigating the impact of literacy skills and learning content area to using trade books at elementary 4th grade science lesson.

Key Words: Literacy, Content Area Literacy, Trade Books, Informative Books

*Bu makale, 21 – 23 Mayıs 2015 tarihinde Bartın'da düzenlenen XIV. Uluslararası Katılımlı Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu'nda sunulan sözlü bildirden üretilmiştir.

1. GİRİŞ

Günümüzde okuryazarlık, dile bağlı iki eylem olan okuma ve yazmanın ötesinde bir kavram olmuştur. Artık, okuryazar denildiğinde, PISA araştırmasında da tanımlanan kişisel hedefleri yakalayan, belirli bir konuda sahip olduğu bilgi ve potansiyeli arttıran, toplumda katılımcı ve yazılı metinleri anlayan, kullanan, yansıtan ve metne ilgi duyan bireyler anlaşılmaktadır. Son yıllarda, alan okuryazarlığı denilen yeni bir okuryazarlık türü tanımlanmıştır. Alan okuryazarlığı, bilinen okuryazarlık becerilerinin tarih, fen, matematik vb. derslere özelleştirilmesi olarak ifade edilmektedir. Alan okuryazarlığı içinde ilgi kitapları (trade books) önemli bir yere ve öneme sahiptir. İlgi kitapları, çocuklara ve genç yetişkinlere hitap eden, zengin bir dille yazılmış, hem kurgusal hem de kurgusal olmayan konular içeren ve etkileyici görsellerle okuyucuları kendine çeken kitaplardır (Guzzetti, 2002). İlgi kitapları, içerdiği konular ve hitap ettiği yaş düzeyi dikkate alınarak derslerde öğretim materyali olarak kullanılabilir.

İlgi kitapları, öğrencilerin derinlemesine öğrenmesini, okuma ile alan bilgisini ilişkilendirmesini, öğrencilerin çeşitli metin türlerini tanımasını sağlar. Tüm bunlar öğrencilerin daha iyi okur ve yazar olmasını sağlar (Guzzetti, 2002). İlgi kitaplarını ders materyali olarak kullanmak öğrencilerin zorlandığı dersleri daha iyi anlamasını sağlar, aynı zamanda okuma becerilerinin gelişimine katkıda bulunur. İlgi kitapları fen derslerindeki zor konuların öğretiminde kullanılabilir çünkü ilgi kitaplarda soyut konuların daha kolay anlaşılmasını sağlayan resimler ve grafikler vardır (Rice, 2002).

İlgi kitaplarında içeriğin bilimsel açıdan doğru olması, bilgiyi basitleştirmek için bile olsa yanıltıcı bilgi vermemek önemlidir. Kitaplardaki sunumun mantıklı olması yani fikirlerin düzenli dizilmesi gerekir. Hedef kitle dikkate alınarak kitap tasarlanmalı; içerik, resim, yazı boyutu vs. hedef kitleye göre ayarlanmalıdır (Atkinson, Matusevich, & Huber, 2009). Bu özellikler ilgi kitaplarının tüm türlerini kapsar. Gerçekçi kurgu, tarihi kurgu, fantezi-düş, bilgilendirici kitaplar, bilim kurgu, resimli kitaplar ve şiir kitapları bu türleridir (Guzzetti, 2002).

Fen derslerinde ilgi kitapları kullanıldığında hem fen hem de okuma becerilerinin gelişimi arasında yüksek korelasyon vardır (Royce, 1996; Akt. Crowson & Hopper, 2009).

2. AMAÇ

Okuma becerileri, ülkemizde Türkçe dersi içinde geliştirilmeye çalışılmaktadır. Türkçe ders kitaplarının her temasında bir tane bilgilendirici metin bulunmaktadır, fakat diğer derslerdeki konularla ilişkilendirilmeden verilmektedir. Alan okuryazarlığı, okuma becerileri ile alan bilgisinin aynı anda geliştirilebileceğini iddia eder. Yani fen ve teknoloji, sosyal bilgiler ya da matematik gibi derslerde öğrenmek için okuma yaparak hem okuma becerilerinin hem de alan bilgisinin gelişeceğini söyler. İlgi kitapları, bu gelişimi sağlamak için iyi bir araçtır. Bu çalışmada ilkökul 4.sınıf fen ve teknoloji dersinde 'Gezegenimiz Dünya' ünitesinde TÜBİTAK yayınlarına ait 'Dünya Gezegeni' adlı ilgi kitaplarının bir türü olan bilgilendirici bir kitap ünite tekrar aşamasında kullanılarak, öğrencilerin okuma becerilerine ve alan bilgisine katkısı incelenmek ve öğrencilerin derslerde bilgilendirici kitap kullanımı ile ilgili görüşleri belirlenmek istenmiştir.

Araştırmanın amacı, ilkökul 4. sınıf fen ve teknoloji dersinde bilgilendirici kitap kullanmanın, öğrencilerin ders başarısına ve okuryazarlık becerilerine etkisi incelemek ve öğrencilerin bilgilendirici kitaplarla ilgili görüşlerini belirlemektir.

3. YÖNTEM

Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden eylem araştırması şeklinde tasarlanmıştır. Eylem araştırması alanın içindeki kişilerin doğrudan kendisinin ya da araştırmacı ile birlikte gerçekleştirdiği ve uygulama sürecine ilişkin sorunların ortaya çıkarılması ya da hâlihazırda ortaya çıkmış bir sorunu anlama ve çözmeye yönelik sistemli veri toplamayı ve analiz etmeyi içeren bir araştırma yaklaşımıdır (Yıldırım & Şimşek, 2011). Araştırma İstanbul ili Üsküdar ilçesinde yapılmıştır. Araştırmaya katılan öğrenci sayısı 26'dır. Uygulama sürecinin tamamına katılan öğrenci sayısı 23 olduğundan, bilgilendirici kitapların ders başarısına etkisi incelenirken uygulamanın tümüne katılan 23 öğrenci değerlendirmeye alınmıştır. Okuma becerileri açısından etkisi incelenirken ise 26 öğrencinin verileri değerlendirilmiştir. Araştırmacı, aynı zamanda uygulamanın yapıldığı sınıfın öğretmenidir. Araştırmada ilkokul 4. sınıf fen ve teknoloji dersine ait 'Gezegemiz Dünya' ünitesi belirlenmiştir ve ünite işleme sürecinde bilgilendirici kitaptan yararlanılmıştır. Araştırmada belirlenen ünite ve ilgili kazanımlar aşağıdadır:

Ünite Adı: Gezegemiz Dünya

Üniteye ilişkin kazanımlar:

1. Dünya'mızın şekli ile ilgili olarak öğrenciler;
 - 1.1. Dünya'nın şeklinin küreye benzediğini ifade eder.
 - 1.2. Dünya'nın şeklinin küreye benzediğini gösteren örnekler verir
 - 1.3. Geçmişte, insanların Dünya'nın şekliyle ilgili çeşitli görüşlere sahip olduklarının farkına varır.
2. Dünya'nın yapısında bulunan maddeler ve bu maddelerin önemi hakkında öğrenciler;
 - 2.1. Karalar, sular ve bunları saran hava tabakasının Dünya'nın gözlemlenebilir katmanlarını oluşturduğunu fark eder.
 - 2.2. Dünya yüzeyinde kara ve suların kapladığı alanlar karşılaştırır.
 - 2.3. Karaların kayalardan oluştuğunu ifade eder.
 - 2.4. Kayaların minerallerden oluştuğunu bilir.
 - 2.5. Ekonomik değeri olan mineral veya kayaktan maden olarak tanımlar.
 - 2.6. Mineral, kayaç ve maden arasında ilişki kurar.
 - 2.7. Toprağın nasıl oluştuğunu açıklar.
 - 2.8. Erozyonla toprak kaybı arasında ilişki kurar.
 - 2.9. Hava, toprak ve suyun yaşam için öneminin bilincine varır.
 - 2.10. Hava, toprak ve su kirliliğini önlemek için alınabilecek önlemleri araştırır ve sunar.
 - 2.11. Dünya'daki karaların taş küre (yer kabuğu), suların su küre ve bunları çevreleyen havanın hava küre adı verilen bilimsel bir modelle temsil edildiğini ifade eder.
 - 2.12. Katmanları temsil eden ateş küre ve ağır kürenin (çekirdek) belirgin özelliklerini ifade eder.
 - 2.13. Dünya'nın yapısındaki katmanlar genel özelliklerine göre karşılaştırır.
 - 2.14. Dünya'nın katmanlarını gösteren kendine özgü bir model oluşturur ve sunar.

Kazanımlara ilişkin olarak kullanılan bilgilendirici kitap ile ilgili bilgiler aşağıdadır:

Kitap Adı: Sorular ve Cevaplar Dünya Gezegeni

Yayınevi: Tübitak Yayınları

Yazar: Sarah Reed

Yaş Grubu: 8+

Belirtilen ünite işleme süreci tamamlandıktan sonra ünitenin tekrar ve değerlendirme aşamasında bilgilendirici kitaptan yararlanılmıştır.

Araştırma şu aşamalardan oluşmaktadır:

*Öğrenciler gruplara ayrılmıştır.

*Gruplara 1 ders saati süre verilerek Gezegenimiz Dünya ünitesinde neler öğrendiklerini tartışmaları istenmiştir.

*Grup üyelerine 1 ders saati süre verilerek 'Gezegenimiz Dünya' ünitesinde neler öğrendiklerini yazmaları istenmiştir.

*Öğrencilere bilgilendirici kitap olan 'Dünya Gezegeni' kitabı dağıtılmıştır.

*Kitap okurken nelere dikkat etmeleri gerektiği konusunda sınıfça tartışılmıştır.

*Tartışma sonucunda ortaya çıkan maddeler dikkate alınarak öğrencilerden kitabı okumaları istenmiştir.

*Kitabın okunması için öğrencilere 1 hafta süre verilmiştir.

*Süre bitiminde gruplar tekrar bir araya gelmiştir.

*1 ders saati boyunca okurken nelere dikkat ettikleri ve kitaptan neler öğrendikleri konularında grupça tartışılmıştır.

*Grup üyelerine 1 ders saati süre verilerek 'Dünya Gezegeni' kitabını okuduktan sonra neler öğrendiklerini yazmaları istenmiştir.

*Son olarak öğrencilere açık uçlu sorulardan oluşan bir form dağıtılmıştır. Form, bilgilendirici kitapların değerlendirilmesini ve yapılan çalışmaların değerlendirmesini içeren bölümlerden oluşmaktadır.

Araştırma sürecinde veri toplama aracı olarak öğrenci formları, öğrenci görüşleri ve araştırmacı günlüğünden yararlanılmıştır

4. BULGULAR

Araştırma bulguları bilgilendirici kitabı okumadan önce öğrencilerin üniteyle ilgili neler öğrendikleri, bilgilendirici kitabı okuduktan sonra yeni bilgi olarak neler öğrendikleri, bilgilendirici kitaplarla ilgili görüşleri olarak sınıflandırılmıştır.

1. Bilgilendirici kitapları okumadan önce üniteyle ilgili neler öğrendiklerine ilişkin öğrenci ifadeleri

Tablo 1. Bilgilendirici kitapları okumadan önce üniteyle ilgili neler öğrendiklerine ilişkin öğrenci ifadeleri

İfadeler	f
Dünya'nın katmanlarının isimlerini	15
Dünya'nın şeklinin nasıl olduğu / tarifi	12
Dünya'nın kara-su oranı	12
Çekirdek (ağır küre) ile ilgili genel bilgiler	12
Toprağın oluşum aşamaları	9
Dünya'nın şekli ile ilgili ortaya atılan eski görüşler	9
Dünya'nın oluşum aşamaları	9
Kayaç türlerinin isimleri	8
Dünya'nın şeklinin nasıl olduğunu kanıtlama yöntemleri	7
Taş küre ile ilgili genel bilgiler	6
Dünya'nın yaşı	5
Erozyon kavramının tanımı ve önleme yöntemleri	5
Kayaç türlerinin oluşum aşamaları	4
Atmosferin yapısı ile ilgili genel bilgiler	4
Mineral kavramının tanımlanması	4
Maden kavramının tanımı	4
Kayaç türlerinin tanımları	3
Ateş küre (magma) küre ile ilgili bilgiler	3
Jeoloji ve jeolog kavramları	2
Galileo'nun bilime katkısı	1
Macellan'ın bilime katkısı	1
Kristof Kolomb'un bilime katkısı	1

Dünya'nın yapısı ile ilgili genel bilgiler	1
İnsanların mineral ihtiyacı ve bu ihtiyacı karşılama yöntemleri	1
Yer çekiminin ne olduğu	1
Hava küre ile ilgili genel bilgiler	1
Ozon tabakasının görevi	1
Su küre ile ilgili genel bilgiler	1

Tablo 1.'de görüldüğü gibi, öğrenciler bilgilendirici kitapları okumadan önce, üniteye neler öğrendiklerine ilişkin 28 farklı ifade ile açıklamada bulunmuşlardır. Öğrencilerin kullandıkları toplam ifade sayısı 142'dir. Öğrencilerin en çok üzerinde durdukları ifadeler, Dünya'nın katmanlarının isimleri (f=15) olmuştur.

2. Bilgilendirici kitapları okuduktan sonra yeni bilgi olarak neler öğrendiklerine ilişkin öğrenci ifadeleri

Tablo 2: Bilgilendirici kitapları okuduktan sonra yeni bilgi olarak neler öğrendiklerine ilişkin öğrenci ifadeleri

Öğrenci ifadeleri	f
Dünya'nın yaşı	12
Asit yağmurlarının oluşumu ve etkileri	10
Okyanusların büyüklük sıralaması	9
Dünya'nın kütlesi	9
Dünya'nın nasıl oluştuğu ile ilgili genel bilgiler	9
En uzun nehirin ismi	8
Dünya'nın sıcaklığı	8
Yanardağ patlaması ve etkileri	8
Susun yanardağlarla ilgili çeşitli bilgiler	7
Dünya'nın çevresinin (ekvator) uzunluğu	7

Yanardağlarla ilgili genel bilgiler	6
Yanardağ çeşitleri	6
Kopernik'in bilime katkısı	6
Ozon tabakasının tahribatı / delik olması	6
Dağların dik duruş sebebi / Dağların köklerinin varlığı	5
Çeşitli kayaç türlerinin oluşumu	4
Kıtaların oluşumu / nasıl oluştuğu	4
Yer kabuğunun hareketliliği / Yer kabuğunun yüzer durumda olması	4
En büyük denizin ismi	4
Dünya'yı koruma yolları	4
Dünya'nın kara-su oranı	3
Dünya'nın yapısında bulunan maddelerle ilgili genel bilgiler	3
Kayalık yapıya sahip gezegenlerin isimleri	3
Kayaç türleri	3
Güneş sistemindeki gezegen sayısı ve isimleri	3
En küçük kıtanın ismi	3
Bazı dağların konumları	3
Kıta sayısı	3
Göl çeşitleri	3
Şok dalgalarının tanımı	2
Okyanusların isimleri ve sayısı	2
Okyanus ile deniz arasındaki farklar	2
Kıtaların isimleri	2
En yüksek dağın adı	2
Gaz ve buzdan oluşan gezegenlerin isimleri	2

Fosilin ne olduğu ve bulunduğu yerler	2
Depremlerin oluşumu ile ilgili genel bilgiler	2
Deprem büyüklüğünün ölçümü	2
Depremlerin yol açtığı sonuçlar	2
Ozon tabakasının insanlar üzerindeki etkisi	2
İnsanların Dünya'ya verdiği zararlarla ilgili genel bilgiler	2
Dünya'nın uzaydan görünüşü	1
Dünya'nın katmanlarının isimleri	1
Güneş'in oluşumu	1
Dünya'nın Güneş etrafında dönüş süresi	1
Dünya'nın kendi eksenini etrafında dönüş süresi	1
Dünya'nın dönüş yönü	1
Jeolog ve jeoloji kavramları	1
Himalaya sıradağlarının oluşumu	1
Aktif yanardağ sayısı	1
En küçük kıtanın ismi	1
Deprem sırasında yapılması gerekenler	1
Bazı fay hatlarının isimleri	1
Toprak oluşumu	1
Deniz ve okyanuslarda bulunan mineraller	1
Gelgit olayı	1
Su döngüsü	1
Atmosferin katmanları	1
Atmosferin kalınlığı	1

Ozon tabakası ile ilgili genel bilgiler	1
Hayvanların yok olma tehlikesi	1
Fabrikaların atmosfere verdiği zararlar	1
Fabrikaların sulara verdiği zararlar	1
Sanayi alanlarının nasıl yeniden kazanılabileceği	1

Tablo 2’de görüldüğü gibi, öğrenciler bilgilendirici kitapları okuduktan sonra yeni bilgi olarak neler öğrendiklerine ilişkin 64 farklı ifade ile ve 208 ifade ile açıklamada bulunmuşlardır. Öğrencilerin verdikleri cevaplar genellikle belli konularda yoğunlaşmamakta, çeşitlilik göstermektedir. En çok tekrarlanan ifade (f=12), Dünya’nın yaşına ilişkin bilgidir.

3. Öğrencilerin okuma becerilerine ilişkin bulgular

3.1. Öğrencilerin okudukları kitabı beğenip beğenmeme durumları

Tablo 3.1.1. Öğrencilerin okudukları kitabı beğenip beğenmeme durumları

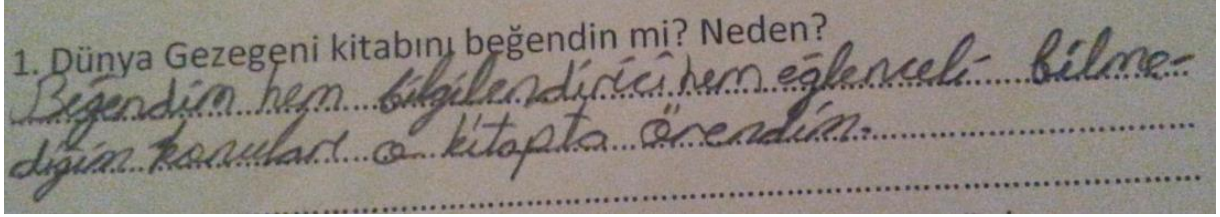
Beğenip beğenmeme durumları	f
Evet beğendim.	24
Kısmen beğendim.	2
Kitabı beğenmedim.	0

Tablo 3.1.2. Öğrencilerin okudukları kitabı beğenip beğenmeme sebepleri

	İfadeler	f
Beğeni ifadeleri	Bilgilendiriciydi.	15
	Bilmediğim şeyleri öğrendim.	12
	Eğlenceliydi.	5
	Tüm bilgiler ayrıntılı yazılmış.	3
	Resimleri etkileyiciydi.	2
	Zekâ geliştiriciydi.	1
	Renkliydi.	1
	Grubumla beraber okudum.	1

Kısmen beğeni ifadeleri	Biraz değişik geldi.	1
	Yaşımızdan fazla bilgi vardı.	1

Öğrenciler Dünya Gezegeni kitabını beğenme sebebi olarak en fazla bilgilendiriciydi (f=15), ve bilmediğim şeyleri öğrendim (f=12) ifadelerini kullanmışlardır. Uygulamaya katılan bir öğrenci Dünya Gezegeni kitabı ile ilgili beğeni durumunu aşağıdaki gibi ifade etmiştir:

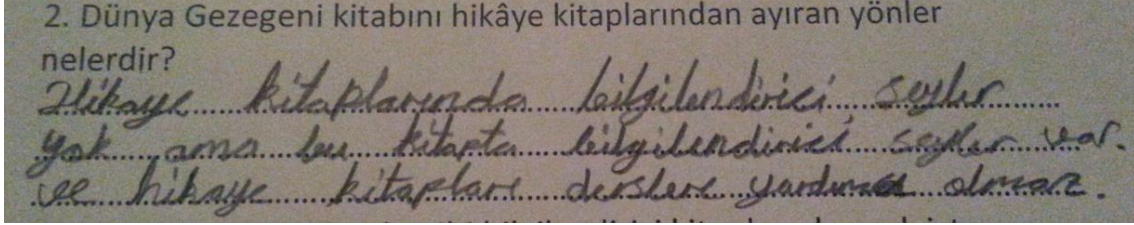
3.2. Öğrencilere göre okudukları kitabı hikâye kitaplarından ayıran yönler

Tablo 3.2. Öğrencilere göre okudukları kitabı hikâye kitaplarından ayıran yönler

	İfadeler	f
Bilgilendirici kitaplara (Dünya Gezegeni kitabına) yönelik ifadeler	Bilgilendirici bir kitaptır.	16
	Bize bilgi veriyor.	9
	Eğlencelidir.	5
	Gerçekleri anlatıyor.	2
	Yeni şeyler öğretiyor.	1
	Bize faydalıdır.	1
	İnsanlar bilgileri ezberlemeye çalışabilir.	1
	Büyük – küçük herkes okuyabilir.	1
	Resimleri farklıdır.	1
	Başlığı farklıdır.	1
Hikâye kitaplarına yönelik ifadeler	Gerçek olmayan olayları anlatıyor.	6
	Derste yardımcı olmaz.	1
	Basit olaylar var.	1

Öğrenciler Dünya Gezegeni kitabını hikaye kitaplarından ayıran yönler olarak en çok (f=16) bize bilgi veriyor ifadesini kullanmışlardır. Diğer en sık kullanılan ifade ise (f=9) benzer bir ifade ile bize bilgi veriyor şeklindedir.

Bir öğrenci Dünya Gezegeni kitabını hikaye kitaplarından ayıran yönleri şu şekilde açıklamıştır:

3.3. Öğrencilerin farklı bilgilendirici kitaplar okumayı isteyip istememe durumları

Tablo 3.3.1. Öğrencilerin farklı bilgilendirici kitaplar okumayı isteyip istememe durumları

İsteyip istememe durumları	f
Evet isterim.	24
Bazen isterim.	2
Hayır istemem.	0

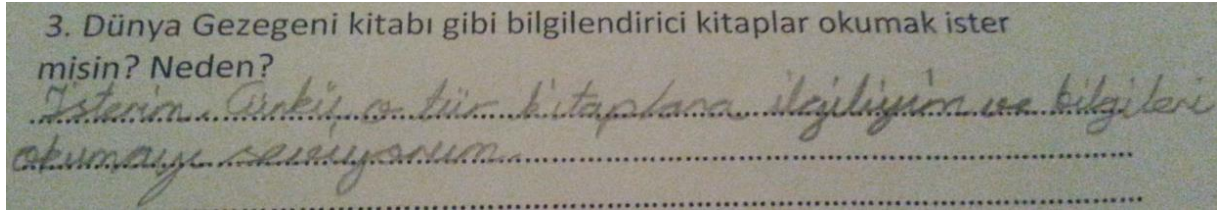
216

Tablo 3.3.2. Öğrencilerin farklı bilgilendirici kitapları okumayı isteyip istememe sebepleri

	İfadeler	f
isteyen öğrencilerin ifadeleri	Yeni bilgiler öğrenmek hoşuna gidiyor.	16
	Böyle kitaplardan zevk alıyorum.	2
	Böyle kitaplara ilgi duyuyorum.	2
	Grupça okumaktan zevk alıyorum.	1
	Zekâyı geliştiriyor.	1
	Canım sıkıldığında okuyabilirim.	1
	Yeni fikirler veriyor.	1
	Merak uyandıran bilgiler içeriyor.	1
	Okuma alışkanlığımı geliştiriyor.	1
	Ders başarımları arttırıyor.	1

Bazen isteyen öğrencilerin ifadeleri	Bildiğim bilgileri okuduğumda sıkıcı geliyor.	1
	Elime geçerse okurum.	1

Öğrenciler farklı bilgilendirici kitaplar okumak konusunda genel olarak isteklidir. Pek çok öğrencinin ortak görüşü (f=16) yeni bilgiler öğrenmek hoşuma gidiyor şeklindedir. Bir öğrenci konu ile ilgili görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir:

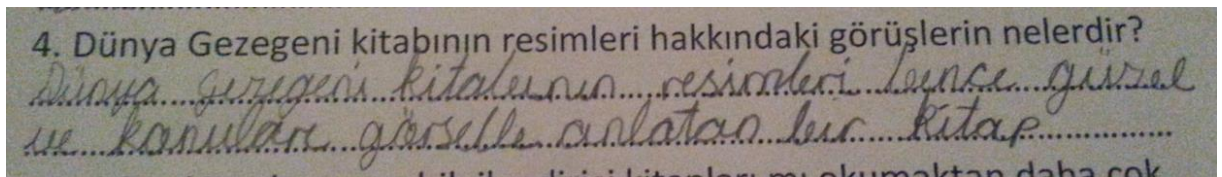

3.4. Öğrencilerin okudukları kitabın görselleriyle ilgili görüşleri

Tablo 3.4. Öğrencilerin okudukları kitabın görselleriyle ilgili görüşleri

İfadeler	f
Güzel	18
Kitabın yazılarıyla ilişkili	7
İlginç	4
Öğretici / Bilgi verici	3
Yaşımıza uygun	1
Anlamayı kolaylaştırıcı	1
Renkli	1
Canlı	1
Gerçekçi	1

Öğrenciler kitabın görsellerini genel olarak (f=18) güzel bulmuşlardır. Bir öğrenci konu ile ilgili görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir:

3.5. Öğrencilerin hikâye kitabı ve bilgilendirici kitaplar konusundaki tercihleri

Tablo 3.5.1. Öğrencilerin kitabı ve bilgilendirici kitaplar konusundaki tercihleri

Tercih ettikleri kitap türü	F
Bilgilendirici kitaplar	18
Hikâye kitapları	1
Her ikisi de	7

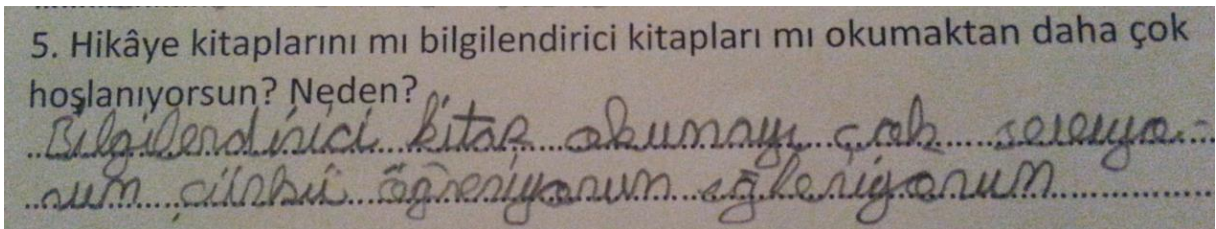
Öğrencilerin büyük çoğunluğu (f=18) tercih ettikleri kitap türü olarak bilgilendirici kitapları belirtmişlerdir.

Tablo 3.5.1. Öğrencilerin hikaye kitabı ve bilgilendirici kitaplar konusundaki tercih sebepleri

	İfadeler	f
Bilgilendirici kitaplar için kullanılan ifadeler	Konuyu kitaptan öğrenmek güzel	10
	Daha zevkli	5
	Resimleri güzel	1
	Eğlenceli	1
	Şaşırtıcı	1
Hikaye kitapları için kullanılan ifadeler	Kitaba dalıp bırakamıyorum	1
	Eğlenceli	1

Öğrencilerin çoğu (f=10), bilgilendirici kitapları tercih sebebi olarak konuyu kitaptan öğrenmek güzel ifadesinde bulunmuşlardır.

Bir öğrencinin konu ile ilgili görüşleri şu şekildedir:

4. Öğrencilerin uygulama ile ilgili görüşleri

4.1. Öğrencilerin uygulama ile ilgili beğeni durumları

Tablo 4.1.1. Öğrencilerin uygulama ile ilgili beğeni durumları

Beğeni durumu	f
Evet beğendim	25
Kısmen beğendim	0
Hayır beğenmedim	1

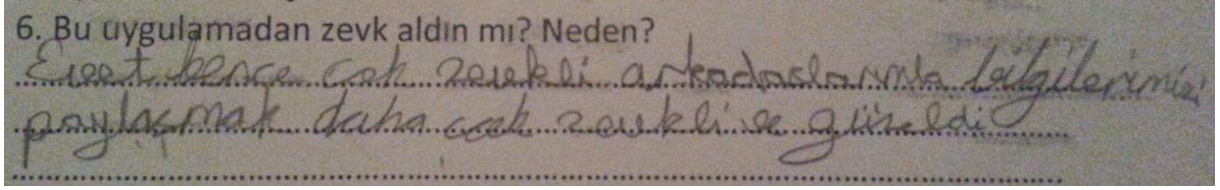
Öğrencilerin neredeyse tamamı (f=25) uygulamayı beğendiğini belirtmiştir. 1 öğrenci ise beğenmediğini belirtmiştir.

Tablo 4.1.2. Öğrencilerin uygulama ile ilgili beğeni sebeplerine ilişkin ifadeler

	İfadeler	f
Uygulamadan zevk aldım diyen öğrencilerin ifadeleri	Dünya ile ilgili pek çok konu öğrendim.	9
	Grup çalışması yaptık	7
	Eğlenceliydi	6
	Okumamı geliştirdim	3
	Bilgilendirici kitapları seviyorum	2
	Öğrendiğim bilgileri ölçüyorum	1
	Konuyu daha iyi anlamamı sağladı	1
	Soruları cevaplamak güzel	1
	Grupla pek ilgili değil	2
Uygulamayı sevmedim diyen öğrenci ifadesi	Grup arkadaşlarımla anlaşamadım	1

Öğrencilerin uygulamayı beğenme sebebi olarak en çok tekrar ettikleri ifade (f=9), Dünya ile ilgili pek çok bilgi öğrenmek olmuştur. Ayrıca grup çalışması yapmak da (f=7) öğrencilerin hoşuna gitmiştir. Uygulamayı beğenmeyen 1 öğrencinin uygulamayı beğenmeme sebebi olarak açıkladığı görüş, grup arkadaşlarıyla anlaşamamak olmuştur.

Uygulama ile ilgili bir öğrencinin görüşü şu şekildedir:

4.2. Öğrencilerin bilgilendirici kitapları başka ünite ve derslerde kullanmayı isteyip istememe durumları

Tablo 4.2.1. Öğrencilerin bilgilendirici kitapları başka ünite ve derslerde kullanmayı isteyip istememe durumları

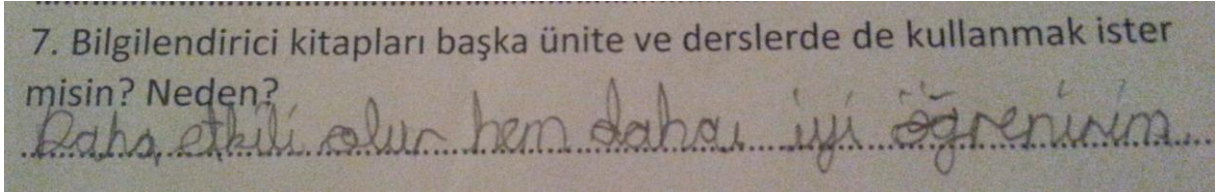
Öğrencilerin isteyip istememe durumları	F
Evet isterim	23
Bazen isterim	1
Hayır istemem	2

Öğrencilerin büyük çoğunluğu (f=23), bilgilendirici kitapları başka ünite ve derslerde de kullanmak istediklerini, 1 öğrenci bazen kullanmak istediğini, 2 öğrenci ise kullanmak istemediğini belirtmiştir.

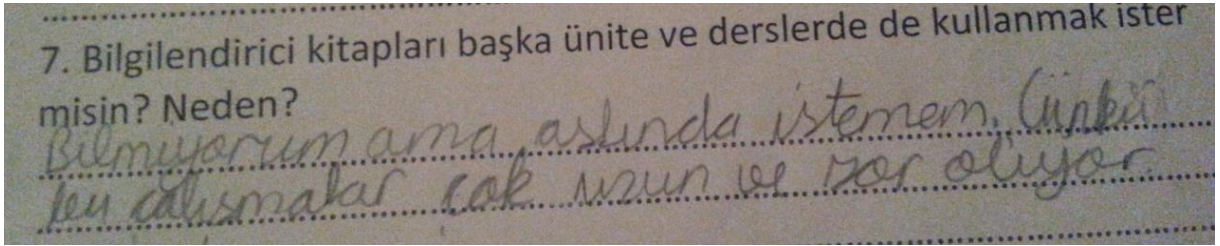
Tablo 4.2.2 . Öğrencilerin bilgilendirici kitapları başka ünite ve derslerde kullanmayı isteyip istememe sebeplerine ilişkin ifadeler

	İfadeler	F
Kullanmak isterim diyen öğrenci ifadeleri	Daha iyi öğrenirim	13
	Eğlenceli olur	7
	Seviyorum / Beğeniyorum	3
	Güzel olur	3
	Keşif yapmayı seviyorum	1
Kullanmak istemem diyen öğrenci ifadeleri	Çok uzun ve zor	1
	Arkadaşım ile yine anlayamam	1

Öğrencilerin büyük çoğunluğu (f=13), konuyu daha iyi öğrenmesini sağladığı iyi öğrenmesini sağladığı için bilgilendirici kitapları başka ünite ve derslerde de kullanmak istediğini belirtmiştir. Konu ile ilgili düşüncelerini bir öğrenci şu şekilde açıklamıştır:

Bilgilendirici kitapları diğer ünite ve derslerde kullanmak istemediğini söyleyen 1 öğrencinin açıklaması ise şu şekildedir:

5. SONUÇ

Araştırma bulguları incelendiğinde, bilgilendirici kitapları okuduktan sonra öğrencilerin üniteye ilişkin bilgilerinin derinleştiğini söyleyebiliriz. Öğrencilerin kitabı okumadan önce üniteye ilişkin farklı ifade sayısı 28, toplam ifade sayısı 142 iken; kitabı okuduktan sonra farklı ifade sayısı 64, toplam ifade sayısı 208'e çıkmıştır. Öğrenciler kitabı okuduktan sonra konularla ilgili hem daha detaylı ifadeler kullanmış hem de kullandıkları ifade sayısı artmıştır. Bu durum bilgilendirici kitapların, ders kitaplarına göre daha derin bilgiler içermelerinden kaynaklanıyor olabilir.

Bilgilendirici kitaplar, öğrencilerin alan bilgisini geliştirdiği gibi okuma becerilerini de geliştirir. Okuma becerilerinde; kitabı beğenip beğenmediğine karar verme ve bu durumu sebepleri ile açıklama, okuduğu kitap ile diğer kitapları karşılaştırma, kitap türlerini tanıma ve hangi tür kitapları okumaktan hoşlandığına karar verme, kitabın görsellerine eleştirel bakabilme önemlidir. Bilgilendirici kitaplara ilişkin öğrenciler olumlu görüş sergilemektedirler. Öğrencilerin geneli bilgilendirici kitapları okumaktan hoşlandıklarını ve diğer derslerde de kullanmak istediklerini belirtmişlerdir. Bilgilendirici kitaplar ile hikâye kitapları arasındaki farkın öğrenciler farkındadır. Öğrenciler, bilgilendirici kitapların hem derslerine yardımcı olduğu hem de okuma becerilerini geliştirdiği sonucuna kendileri ulaşmıştır. Bilgilendirici kitaplara karşı, belirtilen konuların tamamında öğrencilerin genelinin olumlu görüş ifade ettiği görülmektedir. Bu durum, bilgilendirici kitapların öğrencilerin derslerde işledikleri konuları içermesinden kaynaklanabilir. Kitabın konusu ile ders konusunun uyumlu olması öğrencilerin bilgilendirici kitaplara ilgisini arttırabilir.

Öğrencilerin geneli bilgilendirici kitaplarla yapılan uygulamayı beğenmiş, diğer ünite ve derslerde de kullanmak istediklerini belirtmişlerdir. Bu durum bilgilendirici kitapların derslerde daha sık kullanılması gerektiğini düşündürebilir. Araştırma sonucunda, bilgilendirici kitapların öğretim materyali olarak kullanılmasının öğrencilerin ders başarısına ve okuma becerilerine olumlu etki ettiği söylenebilir.

6. TARTIŞMA

Araştırma sonuçları incelendiğinde, ilgi kitaplarının öğrencilerde alan bilgisi geliştirmenin yanı sıra okuma becerilerini de geliştirdiği görülmüştür. Bu konuda Türkiye'de yapılmış çalışmalara rastlanmamıştır. Yurt dışında konu ile ilgili pek çok araştırma olduğu, ilgi

kitaplarının önemli bir endüstri haline dönüştüğü ve bütüncül dil yaklaşımı ile birlikte 6000 civarı bilgilendirici kitap basıldığı belirtilmektedir (Ink and Grabois, 2001; Akt. Guzzetti, 2002). Türkiye’de ilgi kitapları konusu üzerinde durulmadığı düşünülmektedir. Bu konuda yayınevleri incelendiğinde tek tük çeviri kitaplar olduğu görülmektedir. Konuya ülkemizde gereken önemin verilmemesi büyük bir eksiklik olarak düşünülmektedir.

Kitapların yayınevlerindeki isimlendirmeleri incelendiğinde popüler bilim gibi isimler verildiği, isimlendirmenin net olmadığı görülmektedir. Bu konudaki kavram kargaşasının önüne geçmek adına, ortak bir isimlendirmeye gidilmesi gerektiği düşünülmektedir. İlgi kitapları adı tarafımızdan verilmiş olup, trade book kavramını karşıladığı düşünülmektedir. Konu ile ilgilenen kişilerin, bu kavramı kullanmaları önerilebilir.

Amerika’da bilgilendirici kitaplar önem kazanmaya başladıktan sonra araştırmacılar bilgilendirici kitapların etkisi ile geleneksel öğrenmeyi karşılaştıran araştırmalar yapmışlar ve bilgilendirici kitapları kullanmanın hem okuma başarısını hem de alan bilgisini arttırdığı sonucuna ulaşmışlardır (Guzzetti, 2002). Bizim araştırmamız da benzer sonuçlara sahiptir. İlgi kitapları öğrenciler tarafından sevilmiş, zevkle okunmuştur. Öğrencilerin farklı metin türleri ile tanışmasını sağlamıştır. Alana ilişkin kavramlarla kitapta sık sık karşılaşmışlar, okudukları kitap alanı etraflica ve derinlemesine öğrenmelerine katkı sağlamıştır. Bu durum, bilgilendirici kitapları derslerde öğretim materyali olarak kullanmanın önemini gözler önüne sermektedir.

7. ÖNERİLER

Konu ile ilgili aşağıdaki önerileri sıralamak mümkündür:

1. Araştırmacılar, bilgilendirici kitaplar konusunda yurt dışında neler yapıldığı konusunda çalışmalar yapabilirler.
2. Milli Eğitim Bakanlığı hangi üniteye hangi bilgilendirici kitabın okutulabileceğini konusunda öğretmenleri bilgilendirebilir.
3. Okullar, bilgilendirici kitapların edinilmesi konusunda öğretmen ve öğrencileri teşvik edebilir.
4. Yayınevleri, bilgilendirici kitap yayınlama konusuna önem verebilir.
5. Yayınevleri, bilgilendirici kitapların hangi sınıf düzeyi ve hangi konu ile ilişkili olduğuna ilişkin kitapların üzerine bilgilendirici yazılar yazabilir.

KAYNAKLAR

- Atkinson, T., Matusевич, M., & HÜber, L. (2009). Making Science Trade Book Choices for Elementary Classrooms. *Reading Teacher* , 35-37.
- Crowson, A., & Hopper, P. (2009). The Use of Trade Books in Science Classrooms . *National Forum of Teacher Education Journal* , 1-5.
- Guzzetti, B. J. (2002). *Literacy in America: An Encyclopedia of History, Theory and Practice*. Santa Barbara: ABC CLIO.
- Rice, D. (2002). Using Trade Books in Teaching Elementary Science: Facts and Fallacies. *Reading Teacher* , 552-565.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin.